

NGOẠI NGỮ VỚI BẢN NGỮ

BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN TIẾNG TRUNG QUỐC BẬC PHỔ THÔNG TẠI VIỆT NAM: LÍ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

NGUYỄN HOÀNG ANH* - TRẦN THỊ HOÀNG ANH**

TÓM TẮT: Cùng với việc ban hành Chương trình giáo dục phổ thông và sử dụng sách giáo khoa Tiếng Trung Quốc mới, nhu cầu cập nhật kiến thức và nâng cao kỹ năng về mọi mặt của giáo viên Tiếng Trung Quốc bậc phổ thông cũng được đặt ra. Với vai trò là một đơn vị truyền thống đào tạo ngành sư phạm tiếng Trung Quốc, Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Quốc gia Hà Nội đã thành lập “Cộng đồng chuyên môn Nghiên cứu dạy-học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông” nhằm tiến hành một số hoạt động nghiên cứu, bồi dưỡng giáo viên với các nội dung thiết thực như quan điểm xây dựng và những vấn đề cốt lõi trong Chương trình tiếng Trung Quốc, ứng dụng công nghệ trong giảng dạy... Bài báo này giới thiệu những bước thực hiện và thành quả cốt lõi của các hoạt động trên.

TỪ KHOẢ: bồi dưỡng giáo viên; dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông; cộng đồng chuyên môn.
NHẬN BÀI: 26/11/2024. **BIÊN TẬP-CHỈNH SỬA-DUYỆT ĐĂNG:** 18/06/2025

1. Đặt vấn đề

Cùng với việc ban hành *Chương trình giáo dục phổ thông* năm 2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam, *Chương trình giáo dục phổ thông môn tiếng Trung Quốc (ngoại ngữ I và ngoại ngữ II; dưới đây gọi tắt là *Chương trình*)* cũng lần lượt được công bố. Để đáp ứng được yêu cầu dạy học tiếng Trung Quốc ở phổ thông theo các chương trình mới ban hành, giáo viên phổ thông cần phải được cập nhật kiến thức và nâng cao kỹ năng về mọi mặt, bao gồm quan điểm xây dựng và những vấn đề cốt lõi trong *Chương trình*, tiêu chí lựa chọn và sử dụng sách giáo khoa, kiến thức và kỹ năng tiếng Trung Quốc, phương pháp giảng dạy, năng lực giao tiếp liên văn hoá và năng lực vận dụng công nghệ cao trong giảng dạy. Nhận thức được điều này, các Sở giáo dục và các Bộ môn Ngoại ngữ ở các trường phổ thông có giảng dạy tiếng Trung Quốc đã chủ động nghiên cứu *Chương trình*, tổ chức các đợt tập huấn với các quy mô lớn nhỏ khác nhau. Bản thân mỗi giáo viên với tinh thần trách nhiệm nghề nghiệp, cũng tích cực chủ động tự nâng cao trình độ thông qua các chương trình bồi dưỡng giáo viên chung tại nước ngoài hoặc trong nước, theo hình thức trực tiếp hoặc trực tuyến. Mặc dù vậy, việc bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông đứng ở góc độ vĩ mô vẫn còn thiếu những khảo sát thực tiễn, thiếu những đề tài nghiên cứu chuyên sâu, từ đó xây dựng chương trình bồi dưỡng giáo viên mang tính tổng thể, toàn diện và sát thực với nhu cầu của giáo viên từng vùng miền. Bên cạnh đó, cùng với việc trẻ hoá người học tiếng Trung Quốc trên toàn cầu nói chung, độ tuổi người học tiếng Trung Quốc ở Việt Nam cũng dần dần giảm xuống từ lứa tuổi thanh niên, xuống lứa tuổi thiếu niên, thậm chí còn nhỏ hơn nữa. Điều này khiến một số trường Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông ở Việt Nam bắt đầu quan tâm mở các lớp học ngoại ngữ 1 hoặc ngoại ngữ 2 theo Chương trình của Bộ Giáo dục & Đào tạo. Tuy nhiên giáo viên giảng dạy ở các trường này còn khá non trẻ về tuổi nghề, chưa nhiều kinh nghiệm giảng dạy bậc phổ thông.

Xuất phát từ bối cảnh trên, với vai trò là một đơn vị truyền thống đào tạo ngành sư phạm tiếng Trung Quốc, Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Quốc gia Hà Nội tháng 3.2022 đã thành lập “Cộng đồng chuyên môn Nghiên cứu dạy-học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông” (sau gọi tắt là COP Nghiên cứu dạy - học tiếng Trung Quốc) nhằm tiến hành một số hoạt động nghiên cứu, bồi dưỡng giáo viên, bổ sung một phần khoảng trống nêu trên trong công tác bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam. Bài báo này ghi lại các bước thực hiện và một phần thành quả của các hoạt động trên.

*PGS.TS; Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội; Email: habvn@yahoo.com

**TS; Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội; Email: giasong0306@gmail.com

2. Vai trò và nhu cầu bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông

Bồi dưỡng giáo viên chính là quá trình kết nối lí luận giáo dục với thực hành giảng dạy. Quá trình bồi dưỡng giúp giáo viên có cơ hội chuyển các kiến thức lí thuyết sang trải nghiệm thực tế. Đồng thời qua kinh nghiệm tích lũy từ giảng dạy, kiểm nghiệm lại lí thuyết, bổ sung và điều chỉnh các vấn đề lí thuyết cho phù hợp với thực tiễn. Thông qua bồi dưỡng có hệ thống, giáo viên có thể hiểu sâu các vấn đề lí luận giáo dục, tối ưu hoá các phương pháp giảng dạy khác nhau, nắm vững phương pháp đánh giá mới nhất để ứng phó với những thách thức trong thực tế, đáp ứng nhu cầu đa dạng của học sinh, từ đó nâng cao hiệu quả giảng dạy. Ví dụ, lí thuyết giảng dạy dựa trên chủ nghĩa kiến tạo có thể giúp giáo viên thiết kế các khóa học, giờ học tiếng Trung Quốc giàu cảm hứng và mang tính tương tác cao hơn, đồng thời kích thích tính chủ động học tập của học sinh.

Bồi dưỡng giáo viên còn nhằm mục đích thúc đẩy phát triển chuyên môn của giáo viên. Lí luận giáo dục không ngừng phát triển đòi hỏi giáo viên cập nhật kiến thức và kĩ năng giảng dạy, từ đó bắt kịp các xu hướng và kết quả nghiên cứu mới trong lĩnh vực giáo dục, giúp giáo viên luôn chiếm lĩnh được tri thức hiện đại và vận dụng kịp thời vào thực tế giảng dạy. Quá trình bồi dưỡng cũng là thời gian giáo viên tự soi lại kiến thức và kĩ năng của mình, khẳng định ưu điểm, đồng thời nhận ra những nhận thức lỗi thời, vấn đề tồn tại, cải thiện chính mình, tự trau dồi và phát triển chuyên môn sâu hơn. Ví dụ việc sử dụng công nghệ trong giảng dạy hoặc việc hiểu sâu sắc hơn về mối quan hệ giữa ngôn ngữ và văn hóa giúp giáo viên dạy ngoại ngữ thiết kế được nhiều bài giảng sinh động, hấp dẫn, có chiều sâu, tích hợp được nhiều kĩ năng, nhiều kiến thức trong một bài giảng, tiết kiệm thời gian lại giúp học sinh ghi nhớ bài học, khắc phục được phương pháp giảng dạy theo đường hướng cấu trúc khô cứng, máy móc.

Những năm gần đây, nhiều nghiên cứu mới về bản thể tiếng Trung Quốc, đối chiếu ngôn ngữ văn hoá Trung - Việt và lí luận giảng dạy tiếng Trung Quốc như một ngôn ngữ thứ hai liên tục được công bố. Các khung năng lực tiếng Trung Quốc, thang đo đánh giá năng lực tổng hợp của giáo viên, các khung chương trình đào tạo, các giáo trình phục vụ cho nhiều đối tượng khác nhau, các phần mềm dạy học,... cũng được xuất bản và khuyến nghị sử dụng... Với một lượng kiến thức mới không lồ và công cụ giảng dạy phong phú, hơn lúc nào hết giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam cần có sự hướng dẫn tiếp cận một cách khoa học, chọn lọc mà đầy đủ, hiện đại mà phù hợp với thực tiễn.

Để có căn cứ thực tiễn trong triển khai các chương trình bồi dưỡng giáo viên, COP Nghiên cứu dạy - học tiếng Trung Quốc thông qua sự giới thiệu của Đề án Ngoại ngữ Quốc gia và các kênh thông tin chính thức như mạng lưới học viên, sinh viên đã và đang học tập tại Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội, liên hệ với chuyên viên phụ trách giảng dạy ngoại ngữ ở một số Sở Giáo dục, Phòng Giáo dục và các giáo viên dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông, lập nhóm Zalo “Giáo viên Tiếng Trung bậc phổ thông Việt Nam” (<https://zalo.me/g/aqnulh533>) với hơn 100 thành viên gồm giáo viên các cấp, đại diện một số Sở Giáo dục có số học sinh học tiếng Trung nhiều, một số giảng viên đại học quan tâm, tạo diễn đàn giao lưu trực tiếp giữa nhóm nghiên cứu và giáo viên; Tham gia nhóm Zalo “Giảng viên trực tuyến (tiếng Trung Quốc)” để trao đổi tài nguyên giảng dạy online. Tiếp đó, trên cơ sở nghiên cứu tài liệu, phỏng vấn giảng viên, giáo viên, thảo luận chỉnh sửa và lập nội dung bảng hỏi, thiết kế bảng hỏi trên Googleform và tiến hành khảo sát thực trạng dạy học và nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông. Kết quả điều tra cho thấy, các hoạt động bồi dưỡng giáo viên ngoại ngữ bậc phổ thông thường được tổ chức chung bởi các Sở giáo dục địa phương, các dự án của Bộ Giáo dục và Đào tạo, các trường đại học hoặc tổ chức giáo dục ngoại ngữ. Các hoạt động này bao gồm các khoá đào tạo, hội thảo, thực tập và các chương trình trao đổi giáo viên. Với giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông thì hoạt động bồi dưỡng riêng biệt, chuyên sâu không nhiều. Trong đó các hoạt động bồi dưỡng giáo viên cho bậc THPT Chuyên tiếng Trung Quốc được tổ chức thường xuyên hơn qua các hội thảo khoa học hoặc các đợt tập huấn chương trình chuyên sâu, bồi dưỡng học sinh giỏi, như “Hội thảo Khoa học các trường THPT Chuyên vùng Duyên hải và Đồng bằng Bắc bộ” được tổ chức hàng năm. Một số ít giáo viên cũng có cơ hội được tham gia khoá bồi dưỡng ngắn hạn được tổ chức chung với giáo viên các nước khác tại Trung Quốc về phương pháp giảng dạy, thiết kế bài giảng, đánh giá kết quả học tập, sử dụng công nghệ trong giảng dạy và các kĩ năng mềm như giao tiếp, lãnh đạo và quản lí lớp học. Tuy

nhiên các khoá bồi dưỡng này không phải dành riêng cho giáo viên Việt Nam nên tính thiết thực và phù hợp cũng bị hạn chế. Phòng vấn sâu đối với giáo viên phổ thông ở Lào Cai, Quảng Ninh, TP. Hồ Chí Minh và các trường THPT Chuyên ở Hà Nội, Thái Nguyên, Hoà Bình, Hải Phòng, Lạng Sơn, Bắc Giang, một số nhà quản lý giáo dục, đặc biệt cán bộ trực tiếp quản lý giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông về nội dung chuyên môn giáo viên mong muốn được bồi dưỡng, chúng tôi thu được kết quả là, ngoài những nội dung truyền thống như phương pháp giảng dạy các kĩ năng, kiến thức ngôn ngữ, các thầy cô biểu thị sự quan tâm nhiều nhất đến những vấn đề cốt lõi đổi mới và việc triển khai Chương trình tiếng Trung Quốc mới ban hành, đặc biệt những đổi mới trong kiểm tra đánh giá, việc triển khai biên soạn và lựa chọn SGK, những điểm nổi bật của Khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế và ứng dụng vào giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam, cách khai thác các phần mềm công nghệ để xây dựng tài liệu giảng dạy.

Có thể nói với vai trò của việc bồi dưỡng giáo viên, thực trạng và mong muốn của giáo viên kể trên, cần có đơn vị đứng ra tổ chức các đợt bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam mang tính chuyên nghiệp, thường xuyên, đặc biệt đáp ứng những nhu cầu thiết thực hỗ trợ công tác giảng dạy thực tế.

3. Mô hình và nội dung bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam

Đề có được những đợt bồi dưỡng chuyên môn một cách thiết thực, với chức năng là một cộng đồng chuyên môn, năm 2022 COP Nghiên cứu dạy - học tiếng Trung Quốc, Trường Đại học Ngoại ngữ đã thực hiện đề tài “*Xây dựng mô hình và nội dung bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam*” với mục tiêu (1) Cung cấp thông tin về Chương trình giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông mới (với tư cách là ngoại ngữ 1 và ngoại ngữ 2), định hướng biên soạn SGK mới; (2) Nghiên cứu ứng dụng Khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế với giảng dạy tiếng Tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam; (3) Cập nhật thành quả nghiên cứu ngôn ngữ văn hoá Trung Quốc và đối chiếu ngôn ngữ văn hoá Trung - Việt nhằm cung cấp cho giáo viên các tài liệu tham khảo trong quá trình giảng dạy; (4) Cập nhật thành quả nghiên cứu giảng dạy tiếng Hán như một ngôn ngữ thứ 2 ở Việt Nam và Trung Quốc để giáo viên tham khảo; (5) Tạo diễn đàn giao lưu, trao đổi giải đáp một phần thắc mắc của giáo viên phổ thông trong quá trình dạy học; Kết nối giữa giáo viên phổ thông và giảng viên các trường đại học trong cả nước; (6) Đề xuất mô hình bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam hiện nay.

Kết quả nghiên cứu bao gồm:

3.1. Sản phẩm khoa học

- 02 bài báo khoa học “Khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế với giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam” và “Bộ từ vựng khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế với giảng dạy từ vựng tiếng Trung Quốc tại Việt Nam”.

- 01 báo cáo “从汉越语言对比角度探讨《国际中文教育中中文水平等级标准》高等语法大纲（七至九级语法点）在对越汉语教学中的运用” (Vận dụng phần ngữ pháp cao cấp từ bậc 7 đến bậc 9 của *Khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế* trong giảng dạy tiếng Trung Quốc cho học sinh Việt Nam từ góc độ đối chiếu ngôn ngữ Trung - Việt) (Kỷ yếu Hội thảo quốc tế tại Hàn Quốc ngày 14-15 tháng 01 năm 2022 《大数据时代：汉语文明-文化“知用合一”》(Thời đại Dữ liệu số hoá lớn: Ngôn ngữ và văn hoá Trung Quốc “Kết hợp tri thức và vận dụng”)).

3.2. Toạ đàm bồi dưỡng trực tiếp và gián tiếp

Chuỗi toạ đàm được tổ chức phối hợp giữa COP Nghiên cứu dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông với Thanhmaihsk.

- Toạ đàm 1: “Dạy học tiếng Trung đa phương tiện và phương pháp phân biệt cách dùng từ ngữ” (14/11/2021). Báo cáo viên GS. Yang Yuling, Đại học Ngôn ngữ Bắc Kinh. Nội dung chính gồm cơ sở lý luận của việc dạy học ngoại ngữ đa phương tiện; Các ví dụ thực tế trong dạy học tiếng Trung đa phương tiện; Phương pháp phân biệt cách dùng từ ngữ tiếng Trung và những kiến thức quan trọng giáo viên cần chuẩn bị.

- Toạ đàm 2 “Phương pháp dạy học ngữ pháp tiếng Trung Quốc bậc THPT” (14/5/2022). Báo cáo viên ThS. Đỗ Thuỷ Hạnh, Trường THPT Chuyên Ngoại ngữ, ĐHNH-ĐHQGHN. Nội dung báo cáo giới thiệu các bước tiến hành thực tế các nội dung giảng dạy về ngữ pháp tiếng Trung Quốc với phương thức học lí thuyết ngữ pháp phục vụ thực hành, học trong ngữ cảnh, học trong hành động, tạo hứng thú cho học sinh, tăng cường ghi nhớ và ứng dụng nhanh chóng vào thực hành ngôn ngữ.

- Toạ đàm 3 “Những vấn đề mới và nóng trong lĩnh vực giảng dạy Hán ngữ quốc tế” (ngày 27/8/2022). Báo cáo viên GS. Liang Xia, Nguyên Chủ tịch Hiệp hội Giáo viên tiếng Trung tại Mỹ. Nội dung bao gồm các nguyên tắc và kĩ xảo giảng dạy tiếng Hán trên lớp học; Một số chủ đề nóng mới nổi được nhiều nhà khoa học và giáo viên giảng dạy Hán ngữ quốc tế quan tâm; Giới thiệu về Chương trình giảng dạy tiếng Trung ở trường Đại học Mỹ; Phân tích thực tế về mặt tích cực và tiêu cực trong việc sử dụng công nghệ trong dạy học.

- Toạ đàm 4 “Giảng dạy và kiểm tra đánh giá tiếng Trung Quốc bậc phổ thông: những chia sẻ từ thực tiễn” (ngày 22/7/2022) với các báo cáo của 02 giáo viên phổ thông (ThS. Nguyễn Thị Nhung, ThS. Lê Thị Ngọc Hoa), 01 giảng viên đại học (TS. Đinh Thị Hồng Thu), 01 chuyên viên Sở Giáo dục (ThS. Vương Quế Thu). Nội dung chủ yếu thảo luận về kĩ năng kĩ xảo giảng dạy trên lớp bậc Tiểu học và bậc Trung học cơ sở, các phương pháp kiểm tra đánh giá và các vấn đề về thực trạng tình hình giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông tại TP.Hồ Chí Minh.

- Toạ đàm 5 “Chương trình tiếng Trung Quốc bậc phổ thông: những vấn đề về phương pháp giảng dạy, học liệu và công nghệ dạy học” (ngày 29/7/2022) với các báo cáo của 03 giảng viên đại học (Nguyễn Hoàng Anh, Phạm Quỳnh Sơn, Lê Thị Tuyết Mai), 01 giáo viên THPT (Nguyễn Thị Thanh Thuý). Nội dung toạ đàm giới thiệu về mục tiêu Chương trình tiếng Trung Quốc (ngoại ngữ I, II), ý tưởng biên soạn chương trình, nội dung, hướng dẫn biên soạn SGK, phương pháp giảng dạy và thực hiện Chương trình; Các mô hình dạy học tích hợp hiện nay và ứng dụng vào giảng dạy bậc phổ thông ở Việt Nam; Những công nghệ có thể vận dụng trong thiết kế bài giảng ở Việt Nam; Cách thức xây dựng học liệu nói chung và học liệu môn nghe hiểu cho học sinh Việt Nam từ nguồn ngữ liệu tự nhiên.

- Toạ đàm 6 “Kết hợp bảng đen và công nghệ trong giảng dạy tiếng Trung Quốc” (ngày 28/12/2022) với báo cáo chung của 01 giảng viên đại học (Trần Thị Kim Loan) và 01 giảng viên đại học kiêm giáo viên THCS (Bùi Nguyễn Bảo Ly). Nội dung báo cáo đưa ra các vấn đề lí luận và thực tiễn trong việc kết hợp bảng đen và các phương tiện thể hiện bài giảng bằng công nghệ khác; Những bước triển khai giảng dạy cụ thể trong việc kết hợp bảng đen, PPT và các phương tiện công nghệ trong 01 giờ lên lớp tại trường THCS Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội.

Ngoài 6 toạ đàm trực tiếp tổ chức liên quan đến dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông nói trên, Đề tài có thông báo và đề nghị các thầy cô giáo bậc phổ thông tích cực tham gia chuỗi toạ đàm khoa học từ tháng 10 đến tháng 12 năm 2021 với diễn giả là các chuyên gia trong và ngoài nước, trong đó có các nội dung thiết thực có thể áp dụng vào thực tiễn giảng dạy như: Toạ đàm “Chữ Hán với văn hoá Trung Hoa” (Phạm Ngọc Hàm), toạ đàm “Thiết kế bài giảng tiếng Trung theo hướng phát huy năng lực của người học” (Ji Xiaojing), toạ đàm “Ứng dụng công nghệ trong giảng dạy tiếng Trung trực tuyến” (Nguyễn Thị Thanh Thuý), toạ đàm “Giảng dạy ngữ âm và từ vựng tiếng Trung cho học sinh Việt Nam” (Nguyễn Hoàng Anh), toạ đàm “Làm thế nào để dạy tốt giờ học chấm và chữa bài viết cho học sinh” (Li Weiyang), toạ đàm “Xây dựng học liệu tiếng Trung cho người Việt Nam (Phạm Minh Tiến, Nguyễn Phước Lộc, Đỗ Hồng Thanh, Trần Thị Thanh Mai, Đỗ Thị Thuỷ Hạnh).

Bên cạnh chuỗi toạ đàm trên, Đề tài còn tư vấn và động viên giáo viên phổ thông tham gia các toạ đàm quốc gia, quốc tế online như (1) Tạo môi trường, gây hứng thú và nâng cao năng lực giao tiếp liên văn hoá cho học sinh Việt Nam (Nguyễn Hoàng Anh, 05.8.2021); (2) Nâng cao việc thực hành ngôn ngữ Tiếng Trung Quốc cho học sinh THPT thông qua các hoạt động ngoại khóa (Trương Thị Hải Yến, 22.04.2022); (3) Nghiên cứu và giảng dạy hư từ trong giáo dục Hán ngữ quốc tế (Lu Jianming, 22.08.2022); (4) So sánh cách chữa bài viết cho học sinh Việt Nam giữa giáo viên có kinh nghiệm và thực tập sinh (Zhang Ling, Nguyen Hoang Anh, Xu Jingjing, 15.12.2022); (5) Chat GPT với giảng dạy

Hán ngữ quốc tế (Wang Jing, Chen Lixia, Liang Xia, Xie Xiaoqing, Ma Lizhu, Đại diện Baidu, 24.02.2023).

3.3. Bộ tài liệu bồi dưỡng chuyên môn

Bộ tài liệu là các bản mềm sách chuyên khảo, từ điển, luận văn, luận án, bài báo khoa học, đề thi, clip bài giảng, PPT báo cáo hoặc PPT bài giảng, sơ đồ tư duy, biểu bảng tổng kết, phân loại,... ghi chép thảo luận và các câu hỏi trong tọa đàm... Đây là bộ tài liệu mở, tức có thể được liên tục bổ sung, điều chỉnh cho phù hợp với thực tế trong quá trình thực hiện. Với nguồn tài liệu biên soạn và thu thập, sưu tầm trong thời gian thực hiện đề tài, có thể chia làm 6 nhóm sau: (1) Tài liệu dạy - học ngữ pháp tiếng Trung Quốc; (2) Tài liệu dạy - học từ vựng tiếng Trung Quốc; (3) Tài liệu tham khảo về Chương trình, SGK phổ thông; (4) Tài liệu tham khảo về đề thi; (5) Tài liệu tham khảo về Khung năng lực tiếng Hán 7.2021; (6) Tài liệu tham khảo về phương pháp giảng dạy và biên soạn tài liệu học tập.

Bộ tài liệu này đang được lưu giữ dạng file mềm, có thể hỗ trợ công tác bồi dưỡng giáo viên thường xuyên, lâu dài. Tuy nhiên do các lí do khách quan nên chưa được chuyển thành tài liệu số để có thể được tra cứu và tham khảo rộng rãi.

3.4. Mô hình bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông và đề xuất một số nguyên tắc thực hiện

Sau quá trình nghiên cứu, đặc biệt khi khảo sát thực tế và trong thời gian thảo luận tại các tọa đàm, nhóm nghiên cứu nhận thấy tình hình giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông hiện nay có những đặc điểm phổ biến là kiến thức nền tảng khá vững chắc song còn thiên về kiến thức sách vở và phụ thuộc vào các sách ngữ pháp hoặc từ điển, từ đó dẫn đến việc giảng dạy kiến thức và thực hành ngôn ngữ đôi khi cứng nhắc. Các kiến thức về ngữ dụng học chưa được sử dụng một cách nhuần nhuyễn. Giáo viên chủ yếu dạy với mục đích ứng thí nên nặng về hướng dẫn học sinh làm các bài tập ngữ pháp, đặc biệt ở các lớp bậc THPT. Việc rèn luyện kĩ năng còn khó khăn trong việc luyện tập chữ viết (nhớ chữ) và khuyến khích học sinh thực hành sản sinh lời nói (khẩu ngữ và bút ngữ). Nhiều thầy cô ngoài dạy chuyên môn tiếng Trung Quốc còn kiêm nhiệm một số môn học khác như Nhạc họa, Giáo dục công dân... nên ít nhiều ảnh hưởng đến thời gian đầu tư cho chuyên môn. Phần lớn các thầy cô đều có cơ hội đi tập huấn ở nước ngoài song số lượng chưa nhiều, chưa đều nên chưa cập nhật được các nghiên cứu mới. Hơn nữa, khi ở nước ngoài thường học với học viên các nước khác nên tính thiết thực và phù hợp cũng hạn chế. Ngoài ra, qua thực tiễn cho thấy, nhu cầu bồi dưỡng giáo viên của giáo viên bậc phổ thông rất đa dạng. Cụ thể là giáo viên bậc tiểu học thì nhu cầu lớn nhất là làm sao cho học sinh yêu thích môn học, nhớ chữ Hán. Với bậc THCS và THPT thì việc khuyến khích học sinh chịu giao tiếp và đầu tư thời gian cũng như kiên trì định hướng phát triển môn học lại quan trọng vì học sinh bị phân tán bởi nhiều môn học khác. Với học sinh THPT, THPT Chuyên thì các kiến thức sâu về phân biệt từ đồng nghĩa, vận dụng cụm từ cố định trong văn viết, văn nói, phát triển từ vựng... lại đặt lên hàng đầu. Bên cạnh đó, yếu tố địa phương, vùng miền cũng tạo ra sự khác biệt về nhu cầu bồi dưỡng giữa các giáo viên. Từ thực trạng trên, chúng tôi mạnh dạn đưa ra một mô hình bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông cơ bản như sau:

(1) Khóa bồi dưỡng chuyên môn trong nước: Đây là mô hình bồi dưỡng giáo viên ngoại ngữ phổ biến nhất hiện nay ở Việt Nam cần được áp dụng ngay cho các giáo viên tiếng Trung Quốc. Khóa bồi dưỡng có thể kéo dài từ 1 đến 2 tuần, tùy thuộc vào đối tượng giáo viên đã có kinh nghiệm hay giáo viên mới vào nghề. Nội dung tập trung vào các kĩ năng và phương pháp giảng dạy, đánh giá kết quả học tập và sử dụng công nghệ trong giảng dạy. Hình thức bồi dưỡng kết hợp trực tuyến và trực tiếp. Thực hiện mô hình này thường là các trường đại học có đào tạo ngành Sư phạm tiếng Trung Quốc ở Việt Nam;

(2) Tổ chức hội thảo: Hội thảo là một mô hình bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc hiệu quả, được thực hiện nhiều ở Mỹ. Trong đó các giáo viên có cùng một đối tượng học sinh như Tiểu học, hoặc THCS, hoặc THPT hoặc đại học có thể tổ chức các hội thảo phạm vi hẹp để giao lưu kinh nghiệm, trao đổi thông tin, chia sẻ tư liệu... Ở Việt Nam có thể tổ chức chung cho toàn khối phổ thông và chia các tiểu ban giảng dạy Tiểu học, Trung học cơ sở, Trung học phổ thông và Trung học phổ thông chuyên.

Cũng có thể tổ chức Hội thảo theo địa phương cấp Tỉnh hoặc khu vực (khu vực miền Bắc, khu vực miền Trung, khu vực miền Nam). Tham gia hội thảo nên có giảng viên các trường đại học có đào tạo ngành Sư phạm tiếng Trung Quốc hoặc có đào tạo bậc sau đại học ngành Tiếng Trung Quốc;

(3) Giao lưu giảng dạy và hội giảng: Các giáo viên phổ thông có thể giao lưu giữa các trường, nghe giờ học hỏi rút kinh nghiệm. Hình thức này có thể thực hiện trong phạm vi từng địa phương dưới sự chỉ đạo của Phòng Giáo dục hoặc Sở Giáo dục. Giáo viên các trường Trung học phổ thông Chuyên cũng có thể tham gia dự giờ trao đổi kinh nghiệm;

(4) Tổ chức các cuộc thi xây dựng giáo án, bài giảng điện tử cho từng cấp học kết hợp vận dụng công nghệ, bình chọn giáo án có chất lượng, tập hợp thành kho tư liệu dạy học. Có thể mở rộng xây dựng ngân hàng đề thi, bài tập luyện kỹ năng và kiến thức ngôn ngữ, các dự án thực hành vận dụng ngôn ngữ theo từng lớp học, cấp học;

(5) Chương trình giao lưu quốc tế: Tranh thủ sự hỗ trợ từ phía chính phủ Trung Quốc, trao đổi với các đơn vị cung cấp bồi dưỡng chuyên môn về nhu cầu nâng cao trình độ của giáo viên Việt Nam và lập một số lớp bồi dưỡng riêng cho giáo viên Việt Nam theo nhóm từ 15-20 người;

(6) Chương trình tích lũy kiến thức thường xuyên: Giáo viên trong quá trình giảng dạy phát hiện ra một số lỗ hổng kiến thức hoặc gặp phải những vướng mắc khó giải quyết cần có kế hoạch ghi chép và chủ động giao lưu với đồng nghiệp hoặc liên hệ với các chuyên gia để kịp thời bổ khuyết. Đây cũng là quá trình tích lũy kiến thức thường xuyên của giáo viên. Để thực hiện chương trình này, cần thiết lập nhóm chuyên gia theo định hướng chuyên môn khác nhau và có cơ chế hoạt động phù hợp. Ngược lại, mỗi giáo viên cũng cần có một hồ sơ bồi dưỡng chuyên môn cá nhân, trong đó ghi chép đầy đủ các đợt bồi dưỡng tập trung và nội dung trao đổi với các chuyên gia.

Qua mô hình bồi dưỡng trên chuyên môn nêu trên có thể thấy việc bồi dưỡng giáo viên cần thực hiện theo các nguyên tắc sau:

- Kết hợp bồi dưỡng trong và ngoài nước: Tranh thủ các nguồn lực cho giáo viên đi dự các khóa ngắn hạn tại Trung Quốc. Định kì mời chuyên gia trong và ngoài nước tổ chức bồi dưỡng chuyên môn. Mục đích chính là để giáo viên cập nhật từ ngữ mới, trau dồi kỹ năng ngoại ngữ, bổ sung kiến thức ngôn ngữ văn hoá mới.

- Kết hợp bồi dưỡng kiến thức và bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm: Cùng với sự phát triển của ngôn ngữ và các thành quả nghiên cứu mới về nghiệp vụ sư phạm, cần thiết phải tổ chức các buổi tọa đàm để chia sẻ các thông tin phổ biến kiến thức mới về chương trình, sách giáo khoa và các thành quả nghiên cứu về bản thể tiếng Hán, đối chiếu ngôn ngữ Hán - Việt và phương pháp giảng dạy có thể áp dụng vào dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông.

- Kết hợp bồi dưỡng tập trung và bồi dưỡng ở các cơ sở dạy học tại địa phương: Các đợt bồi dưỡng có thể tổ chức định kì 2 năm một lần tập trung ở các cơ sở đào tạo sư phạm ngoại ngữ, đồng thời cũng có định kì đưa chuyên gia về địa phương để có những tìm hiểu, trao đổi, cùng chia sẻ giải đáp, tháo gỡ vướng mắc khác nhau của giáo viên từng địa phương.

- Kết hợp tọa đàm chuyên gia với chia sẻ kinh nghiệm giữa các giáo viên phổ thông. Tọa đàm chuyên gia nhằm cung cấp các kiến thức mới hoặc giải đáp vướng mắc chung. Bên cạnh đó việc chia sẻ trải nghiệm, kinh nghiệm và tư liệu giảng dạy giữa những giáo viên thực dạy ở các trường phổ thông để thấy được những giải pháp cụ thể đã được thực hiện và hiệu quả của chúng trong dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông.

- Kết hợp bồi dưỡng chính thức với giao lưu nhóm: Việc bồi dưỡng kiến thức thường phải theo kế hoạch và phải được phê duyệt từ các cấp. Bên cạnh đó cần có những giao lưu nhóm (nhóm chung và nhóm riêng từng bậc tiểu học, Trung học cơ sở, Trung học phổ thông và Trung học phổ thông chuyên) để tạo diễn đàn thường xuyên, kịp thời hỗ trợ và giải quyết vướng mắc phát sinh trực tiếp trong quá trình giảng dạy.

- Kết hợp bồi dưỡng trực tiếp và gián tiếp thông qua các nền tảng mạng xã hội: Bên cạnh thực hiện bồi dưỡng trực tiếp theo kế hoạch được phê duyệt, cần tranh thủ các nền tảng mạng xã hội, động viên

các cá nhân, nhóm giáo viên tham gia vào các diễn đàn chuyên môn từ nhỏ đến lớn, tham gia các hiệp hội chuyên môn trong và ngoài nước để tăng cường giao lưu kết nối học hỏi lẫn nhau.

- Kết hợp nguồn lực của nhà nước và của doanh nghiệp: Các chương trình bồi dưỡng cần có nguồn lực nhà nước để thực hiện, song nguồn lực đó thường không đủ đáp ứng nhu cầu bồi dưỡng giáo viên, vậy nên sự tham gia của các doanh nghiệp trong và ngoài ngành giáo dục có tác dụng tích cực cho phát triển giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông.

- Kết hợp hoạt động của chuyên gia, giáo viên và học sinh: Quá trình tham gia bồi dưỡng giáo viên cũng là quá trình chuyên gia tìm kiếm vấn đề nghiên cứu, thu thập số liệu nghiên cứu và hình thành các đề tài khoa học công nghệ. Giáo viên trực tiếp tham gia bồi dưỡng sẽ nâng cao trình độ, hiệu quả giảng dạy và có thể có những sáng kiến khoa học trong quá trình công tác. Học sinh tham gia vào quá trình bồi dưỡng giáo viên sẽ có trải nghiệm mới mẻ, được tạo cảm hứng và có thể có những sản phẩm học tập thú vị. Vì vậy việc kết hợp các thành viên ở các vai trò khác nhau trong quá trình bồi dưỡng giáo viên sẽ đem lại nhiều lợi ích cho các bên.

Với đề xuất về mô hình kết hợp và các nội dung bộ tài liệu mở trong bồi dưỡng giáo viên trong nghiên cứu trên, các bên liên quan như cơ quan quản lý từ cấp Bộ Giáo dục và đào tạo đến Sở, Phòng Giáo dục địa phương và các nhà trường, các tổ bộ môn, các giáo viên và các cơ sở đào tạo, nghiên cứu sư phạm như các trường đại học, viện nghiên cứu, các doanh nghiệp... bằng năng lực và chức trách của đơn vị mình có thể tham gia vào quá trình bồi dưỡng giáo viên ở những góc độ khác nhau, góp phần phát triển giáo dục tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam.

4. Thực tiễn bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông: kết quả và triển vọng

Tiếp nối kết quả nghiên cứu trên, được sự chỉ đạo của Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội, sự ủng hộ của Trung tâm hợp tác giao lưu ngôn ngữ Trung Quốc và nước ngoài, Bộ Giáo dục Trung Quốc, Đại sứ quán Trung Quốc tại Việt Nam, COP Nghiên cứu dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông đã tổ chức “Chương trình bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông tại Việt Nam” vào thời gian từ ngày 22 đến 29 tháng 8 năm 2024 với hình thức kết hợp trực tuyến và trực tiếp tại Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội. Tham gia bồi dưỡng có 135 giáo viên, trong đó 95 giáo viên phổ thông đến từ 11 Sở Giáo dục: Hà Nội, Hải Dương, Hải Phòng, Quảng Ninh, Lào Cai, Bắc Giang, Bình Dương, Cần Thơ, Đồng Nai, Lạng Sơn, Hòa Bình và 40 giáo viên của các cơ sở giáo dục tiếng Trung khác trong cả nước. Số chuyên gia bồi dưỡng giáo viên là 11 người, trong đó có 1 chuyên gia Trung Quốc và 10 chuyên gia trong nước. Đây là đợt bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông chính thức đầu tiên với sự tham gia của giáo viên nhiều tỉnh thành nhất trong cả nước.

4.1. Quy trình tổ chức

- Trên cơ sở nghiên cứu về nhu cầu bồi dưỡng giáo viên, COP Nghiên cứu dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông đã xây dựng đề án và xin ý kiến chỉ đạo của Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội;

- Thông qua Phòng Văn hoá Đại sứ quán Trung Quốc tại Việt Nam, xây dựng thoả thuận “Chương trình bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông tại Việt Nam” giữa Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội với Trung tâm Trung tâm hợp tác giao lưu ngôn ngữ Trung Quốc và nước ngoài, Bộ Giáo dục Trung Quốc.

- Mời các chuyên gia trong và ngoài nước chuẩn bị nội dung bồi dưỡng theo Chương trình được xây dựng;

- Gửi thông báo mời tham dự Chương trình tới 15 Sở Giáo dục có triển khai giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông và một số đơn vị đào tạo quan tâm. Lên danh sách học viên đăng kí, lập nhóm Zalo để thực hiện tổ chức lớp bồi dưỡng;

- Tổ chức Chương trình: Khai mạc và tổ chức các buổi tập huấn trực tuyến; Tổ chức tập huấn trực tiếp, trình diễn sản phẩm thu hoạch có sự đánh giá của chuyên gia và lễ bế mạc, trao chứng nhận khoá bồi dưỡng cho học viên tại Trường Đại học Ngoại ngữ, ĐHQG Hà Nội với sự tham dự của khách mời là Đại sứ quán Trung Quốc tại Việt Nam.

4.2. Nội dung các chuyên đề

Căn cứ vào nguyện vọng của giáo viên, đợt bồi dưỡng đã lựa chọn các chuyên đề bồi dưỡng thiết thực như: (1) Công nghệ trong dạy học và xây dựng tài liệu giảng dạy; (2) Ứng dụng kết quả nghiên cứu về ngôn ngữ văn hoá Trung Quốc và đối chiếu ngôn ngữ Trung - Việt trong dạy học; (3) Giới thiệu Chương trình tiếng Trung Quốc bậc phổ thông (Ngoại ngữ 1) và sách giáo khoa lớp 3,4 (Nxb Giáo dục Việt Nam); (4) Thiết kế bài giảng tiếng Trung Quốc; (5) Giới thiệu Bộ tiêu chuẩn trình độ tiếng Hán trong dạy học Hán ngữ quốc tế và vấn đề kiểm tra đánh giá; (6) Thực hành giảng dạy theo nhóm; (7) Kỹ năng, kỹ xảo dạy học ngữ pháp tiếng Trung Quốc; (8) Kỹ năng, kỹ xảo dạy học từ vựng tiếng Trung Quốc.

Ngoài các chuyên đề trên, đợt bồi dưỡng này còn tổ chức hướng dẫn, nhận xét, đánh giá từng sản phẩm báo cáo của học viên, lựa chọn ra các sản phẩm bài giảng xuất sắc để trình bày tại phiên bế mạc với sự tham gia nhận xét của các chuyên gia, trong và ngoài nước, khách mời và toàn thể học viên khoá bồi dưỡng. Thông qua đó khích lệ thành tích của giáo viên, rút ra những bài học kinh nghiệm, tạo sân chơi bổ ích và kết nối giao lưu giữa các giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông.

4.3. Đánh giá kết quả và bài học kinh nghiệm

Mặc dù chịu áp lực nhất định về thời gian do tổ chức vào tuần cuối cùng đợt hè, song khoá bồi dưỡng cũng kịp khép lại ngay trước thềm năm học mới với một số kết quả đáng ghi nhận. Khóa tập huấn được diễn ra theo đúng kế hoạch, thu hút được 135 học viên đăng ký tham gia, vượt chỉ tiêu 85 học viên so với kế hoạch ban đầu. Các chuyên đề được triển khai nghiêm túc, hiệu quả, nhận được đánh giá cao của chuyên gia trong và ngoài nước. Kết quả cụ thể với từng thành phần tham gia như sau:

Về phía học viên: về cơ bản đạt được mục đích nắm được những điểm cốt lõi về ý tưởng biên soạn, những điểm mới về nội dung, phương pháp dạy học, phân phối giảng dạy, kiểm tra đánh giá của Chương trình Tiếng Trung Quốc bậc phổ thông (ngoại ngữ 1); Hiểu và nắm được một cách khái quát về Bộ tiêu chuẩn trình độ tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế và có thể lựa chọn một số nội dung thích hợp phục vụ quá trình soạn bài chuẩn bị giáo án giảng dạy và kiểm tra đánh giá; Thông qua chuyên đề đối chiếu ngôn ngữ văn hoá Việt - Trung, tận dụng những chuyển di tích cực để giảm áp lực dạy học và chú trọng vào những điểm học sinh Việt Nam thường mắc lỗi; Thông qua phân tập huấn về công nghệ trong dạy học và hướng dẫn thực hành, học viên đã tạo ra được các sản phẩm bài giảng chất lượng cao, có giá trị tham khảo cho các giáo viên khác, giúp giáo viên tự tin hơn trong giảng dạy, tạo tiền đề cho các dự án xây dựng các kho tài liệu dạy học tiếng Trung Quốc bậc phổ thông trong tương lai.

Về phía chuyên gia bồi dưỡng và đơn vị tổ chức: Các chuyên gia thông qua đợt bồi dưỡng thấy được nhu cầu thiết thực của giáo viên, có những bổ sung và điều chỉnh trong đào tạo ngành sư phạm tiếng Trung Quốc ở đơn vị mình. Thông qua giao lưu, các chuyên gia cũng phát hiện được một số vấn đề mới cho hướng nghiên cứu của cá nhân, tranh thủ điều tra lấy cơ sở dữ liệu thực tế cho nghiên cứu. Đơn vị tổ chức thu thập được nhiều thông tin cá nhân, thông tin trường học địa phương có dạy học tiếng Trung Quốc để có thể tổ chức chu đáo hơn trong các đợt bồi dưỡng tiếp theo. Đặc biệt, thông qua đợt bồi dưỡng đã kết nối được giáo viên tiếng Trung Quốc phổ thông các tỉnh thành trong cả nước, giữa giáo viên phổ thông với giảng viên đại học, các nhà nghiên cứu, các chuyên gia nước ngoài và các cơ quan, doanh nghiệp, tạo diễn đàn giao lưu lâu dài thường xuyên, hứa hẹn cho những bước phát triển trong nghiên cứu dạy học tiếng Trung Quốc ở Việt Nam.

Bên cạnh những kết quả đạt được là những bài học kinh nghiệm. Trước hết các đơn vị tổ chức cần có sự chuẩn bị chu đáo về hồ sơ xin phép theo đúng quy định của các cơ quan chức năng, đặc biệt là chương trình có liên quan đến các khoản nhận tài trợ của nước ngoài, để không bị động về thời gian. Đơn vị tổ chức cần có đủ uy tín và mạng lưới liên hệ chặt chẽ tới các Sở Giáo dục các Tỉnh, Thành trong cả nước có giảng dạy tiếng Trung Quốc, để có thể thông báo được đầy đủ, tới đúng địa chỉ các thầy cô cần được bồi dưỡng; Phối hợp với các tỉnh thành để tạo điều kiện tốt nhất cho đợt tập huấn đạt được hiệu quả mong muốn. Cần có thông tin rộng rãi tới các doanh nghiệp để thu hút được nguồn lực tài chính tốt nhất cho chương trình, hỗ trợ nhiều hơn việc ăn ở, đi lại, sinh hoạt cho các giáo viên vùng

sâu vùng xa; Trước mắt do số lượng giáo viên phổ thông dạy tiếng Trung Quốc chưa nhiều nên chỉ có thể làm các đợt tập trung. Tuy nhiên theo phương thức này vẫn chưa giải quyết được các nhu cầu cụ thể của các giáo viên, ví dụ nhu cầu của giáo viên tiểu học khác với giáo viên ở bậc trung học, giáo viên trường chuyên khác với giáo viên trường thường, giáo viên vùng núi như Lào Cai, Điện Biên khác với nhu cầu của giáo viên ở Hà Nội, TP.Hồ Chí Minh. Khi số lượng giáo viên đông dần lên, có thể tổ chức theo từng địa phương, từng cấp lớp cụ thể hiệu quả bồi dưỡng sẽ tốt hơn. Ngoài ra, cần có chương trình giao lưu giữa các chuyên gia sau đợt bồi dưỡng để rút kinh nghiệm và thảo luận tìm ra các hướng nghiên cứu mới, tăng cường năng lực của chuyên gia bồi dưỡng giáo viên một cách toàn diện.

5. Kết luận

Bồi dưỡng giáo viên nhằm giúp các giáo viên có cơ hội nâng cao kiến thức chuyên môn, cải thiện phương pháp giảng dạy và làm giàu thêm kỹ năng sư phạm của mình. Bồi dưỡng không chỉ cung cấp kiến thức mới về ngôn ngữ Trung Quốc và cách tiếp cận hiện đại, mà còn là dịp để giáo viên chia sẻ kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau, và cùng nhau giải quyết những khó khăn trong quá trình giảng dạy. Điều này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy tiếng Trung Quốc tại các trường phổ thông, mà còn mở ra cơ hội phát triển nghề nghiệp, tiếp tục tự học hỏi và cải thiện chính mình cho các thầy cô. Với những kết quả ban đầu trong nghiên cứu bồi dưỡng giáo viên tiếng Trung Quốc bậc phổ thông, hi vọng các thầy cô sẽ tiếp tục đóng góp tích cực vào việc nâng cao chất lượng dạy học, giúp học sinh phát triển toàn diện trong môi trường giáo dục ngoại ngữ hiện đại.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Tiếng Việt

1. Bộ Giáo dục và đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông môn tiếng Trung Quốc (ngoại ngữ II)*.
2. Bộ Giáo dục và đào tạo (2021), *Chương trình giáo dục phổ thông môn tiếng Trung Quốc (ngoại ngữ I)*.
3. Nguyễn Hoàng Anh (2023), “Khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế với giảng dạy tiếng Trung Quốc bậc phổ thông ở Việt Nam”, *Tạp chí Ngôn ngữ & Đời sống*, Số 2, tr.39-50.
4. Nguyễn Hoàng Anh, Nguyễn Phước Lộc, Trần Thị Thanh Mai (2023), “Bộ từ vựng khung năng lực tiếng Hán trong giảng dạy Hán ngữ quốc tế với giảng dạy từ vựng tiếng Trung Quốc tại Việt Nam”, *Tạp chí Ngôn ngữ & Đời sống*, Số 6, tr.101-106.

Tiếng Trung Quốc

5. 吴勇毅 (2019), 《汉语作为第二语言教学的教学模式研究》, 北京, 商务印书馆.
6. 中华人民共和国教育部、国家语言文字工作委员会 (2021) 《国际中文教育中文水平等级标准》.

Training Chinese teachers at secondary school level in Vietnam: theory and practice

Abstract: Along with the promulgation of the General Education Program and the use of new Chinese textbook series, the need to update knowledge and improve skills in all aspects of Chinese teachers at secondary school level has also been raised. As a traditional unit training Chinese language teachers, the University of Languages and International Studies, Vietnam National University, Hanoi has established the Community of Practice for Research on Teaching and Learning Chinese Language at High School level to conduct a number of research activities and train teachers with practical contents such as curriculum design viewpoints and core issues in the Chinese Language Program, application of technology in teaching... This article introduces the core achievements of the above activities.

Key words: teacher training; Chinese Teaching in primary and secondary schools; community of practice.